

3032

7767

CZWARTE
SPRAWOZDANIE KIEROWNIKA
UZUPEŁNIAJĄCEJ SZKOŁY
INTROLIGATORSKIEJ
W KRAKOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1913/14



7767
CZWARTE
SPRAWOZDANIE KIEROWNIKA
UZUPEŁNIAJĄCEJ SZKOŁY
INTROLIGATORSKIEJ
W KRAKOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1913/14



NAKŁADEM WYDZIAŁU SZKOLNEGO CECHU INTROLIGATORÓW

KRONIKA.

Szkołę uzupełniającą zawodową Cechu Introligatorów w Krakowie otwarto dnia 1. października 1910 r. za interwencją WPana Witolda Ostrowskiego, a za staraniem WPana Piotra Repetowskiego, Cechmistrza Introligatorów.

Szkoła utrzymywana jest kosztem Stowarzyszenia Introligatorów przy pomocy subwencji rządu, kraju, gminy i Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie.

Rok szk. 1913/14, po przeprowadzonych w dniu 12., 13. i 14. września wpisach, rozpoczęł się dnia 15. września 1913 r.

Szkoła składała się z trzech klas, uczniowie klasy III. pobierali jednak tylko naukę zawodową i naukę rysunków. Uczniowie dostawali bezpłatnie podręczniki do nauki oraz wszelkie materiały do nauki zawodowej, do pisania i do rysowania.

Bardzo chętnie korzystali uczniowie z bezpłatnej biblioteki szkolnej, która w b. r. liczyła 230 tomów. Ogromne to wzmoczenie biblioteki zawdzięcza Szkoła różnym darom, a mianowicie: Towarzystwo Miłośników Krakowa ofiarowało 38 tomów swych wydawnictw; WPan Stanisław Ziemia, WPani Pacanowska oraz kilku P. T. Majstrów i uczniów introligatorskich również złożyli razem kikadziesiąt tomów.

W roku szk. 1914/14 wizytował Szkołę W Pan Jan Tarczałowicz, c. k. Inspektor przemysłowych szkół uzupełniających, poczem na posiedzeniu Wydziału szkolnego przedstawił nadzwyczaj wydatne wyniki pracy nauczycielskiego Grona, oraz przyrzekł poprzeć starania Wydziału o przemianę szkoły na trzyklasową.

Młodzież szkolna chodziła we wszystkie niedziele i święta na mszę św. i kazania w kościele XX. Pijarów, zaś w czasie wielkanocnym przystąpili uczniowie do świętych Sakramentów: Spowiedzi, Komunii i Bierzmowania.

W ciągu roku szk. zwiedzili uczniowie skarbiec, groby i zamek królewski na Wawelu, Muzeum Narodowe, XX. Czartoryskich i zoologiczne oraz wystawę antyalkoholiczną.

Szkołą opiekuje się bardzo gorliwie następujący Wydział szkolny:

1. Dr Kopera Feliks, przewodniczący.
2. Anczyc Waclaw, zast. przewodniczącego.
3. Repetowski Piotr, skarbnik.
4. Orczykowski Jan, sekretarz.
5. Ostrowski Witold, c. k. instruktor przem.
6. Till Stanisław, dyrektor Muzeum techniczno-przemysłowego.
7. Dr Zaczek Franciszek, delegat Magistratu.
8. Dr Bennis Artur, delegat Izby handlowo-przemysłowej.
9. Jahoda Robert.
10. Klappwald Berko.

Skład grona nauczycielskiego:

1. **Orczykowski Jan**, kierownik szkoły, uczył rachunków, stylistyki i ustawodawstwa, razem godzin 4.
2. **Krókowski Julian**, uczył rachunków i buchalteryi w klasie II. tygodniowo godzin 2.
3. **Wójcik Stanisław**, uczył rysunków zawodowych, razem godzin 6.
4. **Lenart Bonawentura**, introligator, uczył technologii i introligatorstwa, razem godz. 12.

Przegląd przedmiotów naukowych:

	Klasa		
	I	II	III
	tyg. godz.		
1. Rachunki, stylistyka i buchalterya . .	3	2	1
2. Ustawodawstwo	—	—	1
3. Rysunki zawodowe	3	3	3
4. Technologia	1	1	1
5. Nauka warsztatowa	3	4	4
Razem . .	10	10	10

Statystyka uczniów.

Klasa	Liczba uczniów wpisanych	W wieku			Wyznanie		Polacy		Klasyfikowano z postępem			Nie klasyfikowano		Przeciętny procent frekwencji	Otrzymało nagrodę				
		od 13—16 lat	od 16—18 lat	od 18 lat wyżej	rzym.-katol.	mojżesz.	tutejsi krajowcy	obco- krajowcy	celującym	zadowolaj.	dostatecznym	niedostateczn.	Ogółem		z powodu zaniedb. szkoły	z powodu opuszczenia rzem.	Do końca roku pozostało	uczniów	w łączn. kwocie
I	23	15	6	2	22	1	19	4	6	5	3	2	16	3	4	19	79	7	35
II	19	14	3	2	19	—	17	2	1	8	—	2	11	2	6	13	74	1	10
III	12	5	4	3	12	—	12	—	1	2	4	1	8	2	2	10	80	1	15
Razem	54	34	13	7	53	1	48	6	8	15	7	5	35	7	12	42	77	9	60

Klasyfikacya za rok szkolny 1913/14:

KLASA I.

Otrzymali postęp

celujący:

- | | |
|----------------------|-----------------------|
| 1. Ignacy Władysław | 4. Włodarz Franciszek |
| 2. Stosiak Szczepan | 5. Wójcik Bolesław |
| 3. Wesołowski Wacław | 6. Zawisza Mieczysław |

zadowalający :

- | | |
|---------------------|-------------------------|
| 7. Godzik Maryan | 10. Windholz Szaja |
| 8. Popłatek Józef | 11. Zduleczny Władysław |
| 9. Wartalski Rudolf | |

dostateczny :

- | | |
|------------------------|-----------------------|
| 12. Czekał Wawrzyn. | 14. Sadzikowski Józef |
| 13. Kołodziejski Józef | |

Postęp niedostateczny otrzymało 2 uczniów.

Nie klasyfikowano: a) z powodu nieregularnego uczęszczania 3 uczniów, b) z powodu opuszczenia rzemiosła 4 uczniów.

KLASA II.

Otrzymali postęp :

celujący:

1. Chucherko Piotr

zadowolający :

- | | |
|----------------------|---------------------|
| 2. Bałuk Karol | 6. Mik Alfred |
| 3. Bolek Ludwik | 7. Rusek Alfons |
| 4. Eisfeld Stanisław | 8. Struzik Tadeusz |
| 5. Księżarczyk Fryd. | 9. Więckowski Wład. |

Postęp niedostateczny otrzymało 2 uczniów.

Nieklasyfikowano 2 uczniów, przeniósł się 1 uczeń. Opuściło rzemiosło 5 uczniów.

KLASA III.

Otrzymali postęp :

celujący :

1. Wróblewski Franciszek

zadowolający :

- | | |
|-----------------|---------------------|
| 2. Dudzik Józef | 3. Hicner Władysław |
|-----------------|---------------------|

dostateczny :

- | | |
|-------------------|----------------------|
| 4. Błoński Maryan | 6. Szturc Franciszek |
| 5. Lachman Jan | 7. Surman Julian |

Postęp niedostateczny otrzymał 1 uczeń.

Nieklasyfikowano z powodu nieregularnego uczęszczania 2 uczniów, przeniosło się 2 uczniów.

Uroczyste zakończenie roku szkolnego odbyło się dnia 21. maja po nabożeństwie dziękczynnym. Uczniowie wszystkich klas zebrali się w sali szkolnej, gdzie Kierownik szkoły wobec Wydziału szkolnego, prawie wszystkich P. T. Majstrów oraz Gości przedstawił stan szkoły w r. 1913/14. Następnie zwrócił się Kierownik

szkoły do uczniów i zachęcał ich do posłuszeństwa względem Majstrów, którzy im teraz zastępują rodziców, do dalszego kształcenia się, do miłości Boga i Ojczyzny.

Drugim mówcą był W Pan Repetowski, który przemówił w następujących słowach :

KOCHANI UCZNIOWIE !

Wielka prawda zawiera się w zdaniu, że »jaki nauczyciel, taka szkoła — a jaka szkoła, taki naród«. Przez długi czas nie ocenialiśmy tej prawdy, ale na nasze usprawiedliwienie przytoczyć trzeba, że w sobie nie możemy szukać winy. Gdyby nam wolno było pójść śladami naszej wiekopomnej Komisji Edukacyjnej, bylibyśmy wyprzedzili narody zachodu na polu oświaty ludowej. Ale wrogowie nasi nie zadowolili się odebraniem nam swobody politycznej, oni chcieli zgubić naród polski. Pozbawili nas szkoły narodowej, sądząc, że usunięciem ze szkoły języka ojczystego zabiją także i ducha narodowego. Bóg czuwał nad nami i nie pozwolił wrogom na zupełny tryumf, naród przetrwał wiekowy ucisk i dziś zajął w pochodzie innych narodów poczesne stanowisko. Dla nas stąd wielkie i święte obowiązki, a u nas szczególnie tem większe, że dano nam jest cieszyć się względną swobodą i wolnością. Staniemy jednak tylko wtedy godnymi naszych wielkich przodków, gdy każdy spełniać będzie sumiennie obowiązki tego stanu i zawodu, do jakiego wyrokami Boga powołanym

został. Pomnijmy przytem na jedną okoliczność: dziś walka o przyszłość naszej Ojczyzny innej potrzebuje broni — broni opartej na pracy. Praca dziś to nasza broń. Jeżeli dziś wspominam o pracy, to mam przede wszystkim na myśli ten stan, do którego praca ręczna jest podstawą, a więc stan rękodzielniczy. Ale czasy dzisiejsze nie zadawalniają się samą pracą fizyczną. Olbrzymie postępy, jakie poczyniła ludzkość w dziedzinie sztuk i wynalazków, zniewalala nas rękodzielników do pracy umysłowej, do rozszerzania naszego zakresu wiedzy intelektualnej. Zrozumiał to kraj nasz, zrozumiały różne instytucje publiczne, rozumiały zawodowe stowarzyszenia i cechowe korporacje. Stąd pochodzi ta z każdym rokiem rosnąca u nas liczba zawodowych szkół rękodzielniczych i przemysłowych, stąd też w końcu ofiarność, z jaką spieszą nasze instytucje, aby takie szkoły dla młodzieży rękodzielniczej tworzyć i odpowiednio uposażyć. Niech mi więc wolno będzie tu na tem miejscu tym wszystkim czynnikom złożyć serdeczne podziękowanie. Dziękuję przeto Wielebnym księżom Kaznodziejom za całoroczną naukę Słowa Bożego, dziękuję Szanownemu Wydziałowi — Panu profesorowi Koperze, Panu Radcy Anczycowi, Panu Radcy Tillowi, dyrektorowi muzeum techn. przemysłowego za udzielenie pracowni na fachową naukę introligatorstwa, Panu Radcy Zaczkowi, Delegatowi Izby handlowej, Panu Inspektorowi Tarczałowiczowi za szczególną opiekę nad naszą szkołą, Panu Ostrowskiemu za tyle poświęconego tak

drogiego czasu i Panom Nauczycielom za gorliwe zajęcie się naszą młodzieżą. Nie mniejsze podziękowanie należy się tym zacnym osobom, które swoją radą prawą, a nieraz wskazówkami poparli całego Wydziału dążenia. Wam Panowie Koledzy dziękuję bardzo, że posyłając swoich uczniów i przestrzegając obowiązków szkolnych, spełniliście Wasz Obywatelski obowiązek względem naszego zawodu i narodu, nie szczędząc nieraz znacznych trudów i kosztów. Nasze zabiegi, nasza praca i usiłowania jednak wtedy tylko wydadzą owoce, jeżeli Ty, Kochana Młodzieży, dołożysz z swej strony ręki do pracy. Współpracownictwo Twoje w tem pięknym dziele zależy wyłącznie od Ciebie, od Twojej pilności i sumiennosci, od chętnego garnięcia się do nauki. Korzyści odniesiesz wielorakie, ulżysz swej pracy, bo oprzesz ją na intelektualnym gruncie, zapewnisz sobie lepszy byt materyalny, bo praca poparta zdobyczą wiedzy i nauki znajdzie łatwiej drogę w świat i łatwiejszy zbyt. Sądzę więc, że nie potrzeba was zachęcać do sumiennej i uczciwej pracy i gorliwej nauki, bo tym sposobem zapewnicie sobie pewniejszą przyszłość, zarazem okażecie najlepszą wdzięczność dla tych wszystkich czynników i osób, które z myślą o waszej przyszłości o ten zakład się starali. Pracujcie więc wytrwale, nie ustajcie w doskonaleniu się zawodowym, korzystajcie z nadarzającej się sposobności, aby jak najlepiej wydoskonalić swą biegłość zawodową, a wtedy będziecie nie tylko spokojnie patrzeć w przyszłość, ale będziecie

wzorem i przykładem dla innych współobywateli, bo pamiętajcie, że nawet najmniejsza cegiełka dorzucona do budowy naszej drogiej Ojczyzny przyczyni się do jej odrodzenia. Tem życzeniem kończę i żegnam was, którzy ten zakład opuszczacie, oczekując z upragnieniem, abyśmy się spotkali przy wspólnym warsztacie pracy jako równi z równymi i wolni z wolnymi. Tego wam życzy z głębi serca wasz starszy Cechu.

Przemówił wreszcie i JWPan Prof. Dr Kopera, przewodniczący Wydziału szkolnego. Oto słowa Jego :

Jako delegowany do nadzoru tej szkoły z ramienia Wydziału Krajowego przemawiam do Was, wyrażając radość, żeście poczynili postępy, o których to postęпах świadczy wystawa Waszych prac. Jeżeli kraj troszczy się o Wasze wykształcenie, to czyni to dlatego, abyście się stali dzielnymi i zdolnymi obywatelami tej ziemi, na której żyjecie, a będziecie nimi, gdy będziecie pracować. Pracując, zyskacie dobrobyt, a dobrobyt obywateli jest dobrobytem kraju. Tylko pracą możemy pokusić się o wskrzeszenie potęgi naszej Ojczyzny, praca to jest fundament, na którym można budować i urzeczywistniać szlachetne zamiary, wszystkie inne przedsięwzięcia podjęte dla najwyższego celu obywateli, jakim jest dobro narodu, bez tego fundamentu są tylko złuda, którą w puch rozbija pierwsza lepsza przeszkoda. Jako delegat kraju, tej władzy, która jest nam najbliższą, ciesząc się z Waszych po-

stępów, życzę tym, co szkoły opuszczają, aby przez pracę stanęli silnie jako dzielni obywatele i aby dzieła ich były chlubą naszej epoki i naszej drogiej ziemi, a tym, co dalej kształcić się będą, aby w przyszłym roku pracowali jeszcze silniej i mieli tą radość, którą daje zdobywanie wiedzy i świadomość uczciwej pracy.

Wreszcie odczytano uczniom klasyfikację i rozdano świadectwa oraz nagrody, poczem zaproszeni Delegaci i Majstrowie oglądali wypracowania piśmienne, rysunki oraz książki przez uczniów opracowane.

W Krakowie, dnia 21. maja 1914.

Jan Orczykowski

kierownik szkoły.

Zamknięcie rachunków

za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1913.

DOCHÓD	K	h	ROZCHÓD	K	h
1. Subwencya:					
a) kraju	1207	91	1. Płaca kierownika	400	—
b) państwa	1100	—	2. Płace nauczycieli	2549	—
c) gminy miasta Krakowa	600	—	3. Środki naukowe	484	75
d) Izby handlowej i przemysł.	200	—	4: Lokal	20	—
2. Dopłata z kasy Cechu introligatorów	500	—	5. Oświetlenie	118	30
Niedobór	275	12	6. Usługa	96	—
			7. Materyały	72	—
			8. Nagrody	75	—
			9. Wydatki kancelaryjne	67	98
	3883	03		3883	03

